OFI Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation

Månadshälsning oktober 2026

Nu har vi snart klarat av oktober och vi har genomfört både Folkhögskoleforum och en rektorskonferens bland allt annat. Vi, tillsammans med FSO, FBR och RIO har också haft introduktionsutbildning för nya rektorer och biträdande rektorer och det är så fint att se deras nyfikenhet och engagemang och jag blir imponerad av hur skickliga och duktiga rektorer vi har runt om på våra folkhögskolor. I morgon är det Allahelgonsafton och jag hoppas att ni får en extra dag ledigt – tror att det är viktigt med tid för återhämtning och reflektion.

Vad jobbar OFI:s styrelse med och vad har hänt och gjorts sen sist?
Vi hade styrelsemöte den 30 september där mycket av tiden lades på att diskutera organisationsöversynen. På OFI:s höstmöte den 12 november kommer vi att fortsätta att diskutera denna fråga så om du inte har anmält dig än så gör det senast den 2 november – se mer information nedan.

När det blev klart vilka som ska sitta i kulturutskottet skickade OFI och RIO ett brev tillsammans med skriften om folkhögskolans samhällsekonomiska nytta (framtagen under våren). Detta överlämnades i riksdagen den 7 oktober till det nya kulturutskottets ledamöter, med inbjudan till möten partigruppsvis och besök på folkhögskolor.

Protokollen med mera och samtliga tidigare månadshälsningar hittar ni på länken nedan.
Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation OFI - sverigesfolkhogskolor.se

OFI:s Höstmöte torsdag den 12 november kl.09.00-16.00
Anmäl er på nedan länk:
Anmälan till OFI:s höstmöte 12 november 2026

Några centrala teman för dagen är:

- ✓ Översynen av hur Sveriges folkhögskolor ska organisera sig: vad har gjorts och hur går vi vidare?
- ✓ Folkbildningsrådets generalsekreterare Anna-Karin Lindblom medverkar med omvärldsspaning efter valet och reflektioner med anledning av budgetpropositionen.
- ✓ Mats Gunnarsson från Bilkåristerna: Beredskap – är det något för folkhögskolan?
- ✓ Daniel Berton och Linus Larsson från Åsa folkhögskola berättar om Demokratifestivalen, från idé till genomförande. www.asadalen.se

Datum: 12 november 2026
Tid: kl. 09.00–16.00
Plats: Usine Conference, Södermalmsallén 36–38, Stockholm
Resväg: T-bana Medborgarplatsen eller pendeltåg till Stockholm Södra
Kostnad: 1 050 kr per person
Anmälan: Anmälan till OFI:s höstmöte 12 november 2026

Nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola
Den 14 oktober beslutade Folkbildningsrådets styrelse om Nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola. Bidragssystemet träder i kraft 1 januari 2027 och verksamhetsvillkoren 1 juli 2027. Vill ni se villkoren i sin helhet – klicka på länken nedan:
Statsbidrag till folkhögskolor

Villkoren för statsbidrag har i och med översynen fått en ny struktur i tre delar:
Del I beskriver folkhögskolans kvaliteter. Den är vägledande och ska vara ett stöd för skolornas utvecklingsarbete.
Del II innehåller de bindande krav som en folkhögskola måste uppfylla för att få statsbidrag.
Del III beskriver hur statsbidraget fördelas.
I villkoren finns nu också de krav som gäller för att bli ny statsbidragsmottagare.

OFI är i huvudsak positiv till de nya villkoren. Vi anser att processen och dialogen med Folkbildningsrådet har bidragit till detta och kan konstatera att Folkbildningsrådet har lyssnat på många av de synpunkter OFI har lämnat. Våra medlemsskolor har också medverkat och tillfört många viktiga perspektiv vilket har varit av stort vikt och spelat en stor roll i detta arbete.

Vi är mycket nöjda med krav på lärartäthet på allmän och särskild kurs. Hög lärartäthet är en central del av folkhögskolans särart och kvalitet.

OFI välkomnar också att man tillåter yrkeskurser som saknar motsvarighet inom andra utbildningsformer. Detta ger våra folkhögskolor en viktig utvecklingsmöjlighet och frihet som är precis i linje med vad en folkhögskola är.

Vi är också positiv till dispositionen av villkoren, det är nu tydligt vad som är vägledande och vad som är bindande.

Det som är tydligt i de nya villkoren är folkhögskolornas styrelsers ansvar och nedan redovisar jag delar av villkoren som rör styrelsernas ansvar:

4.3.5 Folkhögskolans organisation
- Det grundläggande ansvaret för varje folkhögskola vilar på styrelsen.
- Styrelsen ska ha god kännedom om förordningen och statsbidragsvillkoren, utbildningsformen folkhögskola och folkhögskolans myndighetsutövning som exempelvis utfärdande av behörigheter och studieomdömen.
- Folkhögskolan ska säkerställa att alla anställda har relevant kunskap om statsbidragsvillkoren och utbildningsformen folkhögskola.
- Folkhögskolan ska ha en rektor som arbetar på styrelsens uppdrag och leder den pedagogiska verksamheten.

5.6.2 Studieomdömen
En studerande kan vända sig till rektor och därefter till skolans styrelse och begära en omprövning av omdömessättningen om den studerande kan ange skäl för detta. Tidsgräns och formerna för detta ska anges i folkhögskolans studeranderättsliga dokument.

De största förändringarna:
- Statsbidraget kommer framöver att fördelas för tre år i taget i stället för ett.
- Förstärkningsbidraget får en ny modell som riktar resurser till deltagare med omfattande stödbehov. Den totala bidragsvolymen är oförändrad.
- Verksamheten får nya och ändrade krav, till exempel för lärartäthet, hälsofrämjande arbete och rektorsutbildning.

Vad har förändrats jämfört med remissförslaget

- Gränsen för hur stor andel av verksamheten som får vara distanskurser är borttagen.
- Kravet på lärartäthet gäller både allmän och särskild kurs, men med olika nivåer. I remissförslaget fanns inget krav för särskild kurs.
- Kravet på en formell organisation för deltagarhälsoarbetet har ersatts av ett krav på organiserat hälsofrämjande arbete.
- Kravet på studieplaner för alla deltagare på särskild kurs är borttaget.
- Kravet på ett kvalitetsledningssystem har ersatts av fortsatta krav på systematiskt kvalitetsarbete, och ett avsnitt om internkontroll har lagts till.
- Kravet på att deltagare på grundläggande nivå ska kunna nå kunskaper motsvarande årskurs 9 inom två år är borttaget.
- Kravet på att skolan måste ge deltagarna möjlighet att besvara Folkhögskoleenkäten är borttaget.

Vad behöver folkhögskolorna göra?
Redan nu kan skolorna se över hur de nya villkoren påverkar kurser, bemanning, hälsofrämjande arbetet och rapportering.

Från den 1 januari 2027 fördelas statsbidraget enligt det nya systemet, och det allmänna förstärkningsbidraget fördelas utan separat ansökan.

Inför den 1 juli 2027 behöver verksamhet och rutiner vara anpassade till de nya villkoren, till exempel lärartätheten per kurstyp och organiseringen av det hälsofrämjande arbetet.

Organisationsöversynen
Arbetet med att utreda den nationella organiseringen fortsätter. Vi kommer att jobba med denna fråga på OFI:s höstmöte den 12 november och efter det sammanställa informationsmaterial som kommer att skickas ut under samt publiceras på nedan länk.

För mer och fortlöpande information, se länken nedan:
Organisationsöversyn - sverigesfolkhogskolor.se

Ordförandeöverläggning med Folkbildningsrådet 6 oktober
Tre gånger per år bjuder FBR in RIO, OFI och Studieförbunden i samverkan till ordförandeöverläggning. Vid det senaste mötet diskuterade vi bland annat nedan punkter:

Läget efter valet och förutsättningar för budgetpropositionen 2027
I oppositionens budgetmotioner har två partier föreslagit förstärkningar för folkhögskolan, och sammantaget har sju av åtta riksdagspartier i någon form öppnat för att återställa eller höja statsbidraget till studieförbunden. Tongångarna kring folkbildningen var mer positiva under valrörelsen än tidigare under föregående mandatperiod.

Kulturutskottet får ny sammansättning med Mattias Karlsson (SD) som ordförande och vice ordförande Leila Ali Elmi från Miljöpartiet. Möten planeras med utskottets ledamöter. Vi enades om att återkomma till en gemensam strategidiskussion när regeringsfrågan har klarnat.

Inriktning för Folkbildningsrådets budgetunderlag 2028–2030
Något skriftligt underlag finns ännu inte. Tänkt inriktning: samma grundstruktur som de senaste med både generella anslagshöjningar och vissa särskilda satsningar, mer konkret argumentation för vad generella höjningar ger, samt ännu tydligare konsekvensbeskrivningar om medel uteblir.

Möjliga områden som nämndes: arbetsmarknad/kompetensförsörjning, ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa samt ett levande kulturliv.

Förslag om mindre, specifika äskanden lyftes: medel för rektorsutbildning (som blir ett krav i de nya statsbidragsvillkoren och en kostnad för skolorna) samt fortbildning för folkhögskollärare. Beredskapsfrågan diskuterades.

Särskilda satsningar bör tas fram i en ordnad process med möjlighet till avstämning med medlemmarna.

Process framåt: Folkbildningsrådet tar fram utkast som bollas med medlemsorganisationerna. Styrelsen beslutar om huvuddragen vid februarimötet, inlämning senast den 1 mars. Budgetunderlaget blir också styrande för kommunikationsprioriteringarna under året.

Stöd till studieförbund och folkhögskolor i frågor om hat, hot och säkerhet
Inriktningen är oförändrad: kartlägga befintligt stöd nationellt och lokalt och göra det lättillgängligt. En enkät om vilka erfarenheter och behov som finns förbereds. Resultatet ska användas som lägesbild och som underlag för dialog med departement och andra aktörer. Initiativet om att Folkbildningsrådet ska arbeta med frågan om hat och hot kommer från RIO och OFI.

Karlstads universitet informerar - Rektorsutbildning 2027–2029 och Rektorsfortbildning
Nu är deras nya webbsidor publicerade och anmälan är öppen till Rektorsutbildning för skolledare på folkhögskola och kulturskola samt till rekryteringsutbildningen Att leda utbildning på folkhögskola/folkhögskola. Se mer på nedan länkar.

Rektorsutbildning för skolledare på folkhögskola / kulturskola 30 hp | Karlstads universitet

Att leda utbildning på folkhögskola | Karlstads universitet

Presentationer från Rektorskonferensen 27 oktober – ta gärna del av dessa!
Docent, legitimerad psykolog och legitimerad lärare, Lars Svedberg, föreläste under rubriken ”Lust att leda i lust och leda”. Hans föreläsning var mycket uppskattad och gav massor av tankar och reflektioner och påminde oss vad en rektors kanske allra viktigaste uppdrag är – nämligen att vara pedagogiska ledare. Hans presentation var väldigt bra så ta gärna del av den på nedan länk. Vi hade också en workshop där vi funderade på vad vi vill släppa och vad vi vill odla i vårt ledarskap. Bifogar även den sammanställda rapporten som ni gärna får läsa och reflektera kring.

Folkhögskolekonferens 27 okt 2026.pdf

Postit_sammanstallning_Odla_Slappa.pdf

Webbinarie om Studeranderätt för styrelser 17 november
Den 17 november bjuder OFI och RIO tillsammans med Folkbildningsrådet in till ett Webbinarium om Studeranderätt för styrelser. Vi kommer utgå från Folkbildningsrådets nya vägledning **Studeranderätt – Vägledning för studeranderättsligt arbete på folkhögskola** som togs fram i år. Webbinariet kommer utgå ifrån de delar som rör styrelsens roll och ansvar i vägledningen, både utifrån det förebyggande arbetet och vid ett deltagaröverklagande. Det kommer också finnas möjlighet för er som mötesdeltagare att lyfta utmaningar och frågor utifrån er situation på folkhögskolan.

Medverkande

- Madlene Roth, Folkbildningsrådet
- Ingela Johansson, Folkbildningsrådet
- Annica Wallenborg, Verksamhetschef OFI
- Olle Westberg, Generalsekreterare RIO

För mer information och anmälan – se länk nedan:
Studeranderätt för styrelser - sverigesfolkhogskolor.se

Film som ni bara måste se och visa för alla – Folkbildning – ett levande kulturarv!
För några veckor sedan var jag inbjuden till Årsta Folkets Hus för att se premiären av filmen Folkbildning – ett levande kulturarv. Det är Filmaren Kurt Skoog som har gjort en dokumentärfilm om folkbildning. Filmen berättar historien om folkbildningens framväxt – från 1800-talets pionjärer till den ställning den har i dagens samhälle.

I filmen medverkar bland annat idéhistorikern och författaren Sverker Sörlin, professor Samuel Edquist vid Mittuniversitetet, Jenny Jansson vid Uppsala universitet och professor Anders Burman vid Södertörns högskola – sammanlagt ett tiotal forskare och experter med olika ingångar i bildning och folkbildning.

Min korta och högst personliga recension är att den är så vacker, så långsam, så fin och så berörande. Den visar hur otroligt viktig folkbildningen har varit i att bygga det demokratiska Sverige vi har idag.

Hur gör ni om ni vill visa filmen - Folkbildning – ett levande kulturarv?
Sveriges folkhögskolor har avtalat med filmens skapare Kurt Skoog om ett års visningsrätt för folkhögskolorna. Du som representant för en folkhögskola eller organisation kan fylla i vårt formulär för att få tillgång till filmen Folkbildning - ett levande kulturarv. Ni kan tex. visa filmen

för era deltagare och er personal, men även vid öppna visningar för till exempel allmänhet och politiker.

Visning av filmen Folkbildning – ett levande kulturarv - sverigesfolkhogskolor.se

Fyll i detta formulär för att få tillgång till visning (öppnas i ny flik).

Ladda ner filmaffisch här (pdf, öppnas i ny flik).

Intressanta och viktiga rapporter som ni gärna får sprida

Ny rapport: folkbildningen viktig resurs för civil beredskap
Folkbildningen stärker samhällets beredskap och har potential att bidra ännu mer. Det framgår i en ny rapport från Västra Götalands Bildningsförbund. Studieförbund och folkhögskolor bygger tillit och bidrar till lokala nätverk, kunskap och handlingsförmåga i hela regionen, enligt rapporten. För mer information klicka på länken nedan:
Ny rapport om folkbildningens betydelse för civil beredskap - Västra Götalands Bildningsförbund

Rapport om "Samverkan som möjlighetsvillkor”
Filippa Millenberg, forskare och folkbildare och disputerat vid Linköpings universitet, har på uppdrag av Bildningsförbundet Östergötlands beforskat på vilket sätt folkbildningen skulle kunna samverka med nationella, regionala och kommunala aktörer.

Rapporten heter "Samverkan som möjlighetsvillkor”. Vill ni läsa mer och beställa rapporten eller ladda ner den – se länken nedan. Den är riktigt intressant och viktig så läs den och sprid den och använd den när ni vill arbeta med samverkan i era kommuner och regioner.

Länk: https://bildningsforbundet.se/rapportpresentation_samverkan-som-mojlighetsvillkor/

Lärdomar och berättelser från ESF-projektet Vägen
I skriften Folkhögskolevägen till arbete och vidare studier samlas lärdomar, berättelser och metoder från det treåriga ESF-projektet Vägen, som avslutades våren 2026. Femton folkhögskolor har under projektet utforskat hur man kan stärka deltagares egenmakt och underlätta övergången till arbete och vidare studier. Om du vill ladda ner rapporten klicka på länken nedan.
fbr_vagen-rapport_lowres.pdf

Tips på saker som ni kan läsa, lyssna på eller anmäla er till:

Konferens 17 nov Jakobsbergs folkhögskola - Demokrati - delaktighet – framtidstro
Hur stärker vi demokratin tillsammans? Vilken roll kan folkbildningen ta för att försvara demokratin i Sverige? Och hur tar vi vidare de erfarenheter, idéer och det engagemang som vuxit fram genom ViMåstePrata och Hédi Frieds arbete? Vi bjuder in er som verkar inom folkhögskolor och studieförbund till en dag fylld av inspiration, samtal, nya möten och framtidstro. Du får möjlighet att knyta kontakter med nya demokrativänner och ta del av idéer som kan följa med långt efter konferensen.
Mer information se länk nedan:
Demokrati, delaktighet, framtidstro - sverigesfolkhogskolor.se

Anmäl dig på länken nedan:
Demokrati, delaktighet, framtidstro

Webbinarium 24 nov - Läsförmåga, MIK och motståndskraft

Elias Lomfors Carlberg och Rebecca Röhlander från Mediemyndigheten presenterar ett nytt kunskapsunderlag om sambandet mellan läsförmåga, medie- och informationskunnighet, MIK, och samhällets motståndskraft. Under presentationen via Teams får du en introduktion till hur förmågan att läsa, förstå och kritiskt värdera information kan stärka motståndskraften mot bland annat desinformation och otillbörlig informationspåverkan. Vi visar också hur det tillhörande pedagogiska materialet kan användas i folkhögskolans undervisning, fortbildning och verksamhetsutveckling, samt som utgångspunkt för samtal om läsning, MIK och demokrati. Samtalet pågår i cirka 45 minuter med utrymme för frågor i chatten.
Mer information se länk nedan:
Läsförmåga, MIK och motståndskraft - sverigesfolkhogskolor.se

SKR:s stödmaterial för skolors säkerhetsarbete

SKR har lanserat ett samlat stöd om arbetet med trygghet, säkerhet, hot och våld i skolan på skr.se. Stödet riktar sig till skolchefer och rektorer. Läs mer på länken nedan.
Trygg och säker skola - SKR

Veckans krönika

Varje vecka publiceras Veckans krönika på **Sveriges folkhögskolor - Nyheter.**
som **verkligen** är väl värda att läsa.

Folkbildningsrådets alla intressanta rapporter

Här finns samtliga rapporter som Folkbildningsrådet gjort – mycket bra sida att gå in på!
Rapporter - Folkbildningsrådet

Kunskapsbanken

I Kunskapsbanken kan du ta del av kollegors metoder, läsa reportage, intervjuer med forskare, deltagarberättelser och få tips om skolmaterial och fördjupningslitteratur.
Sveriges folkhögskolor - VÄGEN